

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

CENA PRENUMERATY: Miesięczna z przesyłką pocztową 3 zł. — Dla odbierających pismo na miejscu 2 zł. 25 gr. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Poczcie Kasie Oszczędnościowej Nr. 61206.
Sklep „Goniec Częstochowski”, ul. Panny Marji 26. — Telefon nr. 58.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, ul. P. Marji 26. Tel. 245. Skrz. poczt. 45.
Redaktor lub jego zastępca przyjmują codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—3 po poł.
Rekopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetryowy przed tekstem 50 gr. W tekście wiersz milimetryowy 40 gr., za tekstem 30 gr. Drobne ogłoszenia wiersz napisowy 25 gr., każdy dalszy wyraz po 15 gr. Najtańsze ogł. drobne zł. 1.50. Ogłoszenia zamiejscowe i matrymonialne 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. droższe. Ogłoszenia skóńskie, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 50 proc. droższe.

Kryzys a Kasy Chorych.

Kasy Chorych, obok innych zakładów ubezpieczeń społecznych, skutkiem przesilenia gospodarczego znalazły się w nader trudnym położeniu. Przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe bądź znacząco zredukowały swoje obroty i skutkiem tego zmniejszyły personel pracowniczy, bądź całkiem zawiesiły swoją działalność, wpływ zatem Kas Chorych musiał ulec dużej redukcji. Tymczasem właśnie wydatki w okresie niepomyślnej konjunktury musiały wzrosnąć, zarówno bezwzględnie, jak i stosunkowo, Kasy zaś, lokując swe zasoby z lat dawnych, jak i inne zakłady tego rodzaju, na terminy czestokroć nader odległe, nie mogły rzecz prosta uruchomić ich w okresie wielkich świadczeń na rzecz ubezpieczonych i zmuszone zostały do czynienia oszczędności w bardzo szerokiej skali, przytem w kierunku nader często niepożądanym (wydanie tańszych lekarstw, zmniejszenie personelu lekarskiego itp.).

W chwili obecnej stan Kas Chorych przedstawia się następująco. W końcu r. ub. liczba osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń wynosiła 4.825 tys., przed rokiem zaś — 5.268 tys., liczba ta zatem w ciągu roku zmniejszyła się o 8,4 proc. Z ogólnej ilości uprawnionych do pobierania świadczeń 46,1 proc. przypada na obowiązkowo ubezpieczonych, 53,7 proc. — na członków ich rodzin i 0,3 proc. na dobrowolnie ubezpieczonych. Z ogólnej liczby 4.825 tys. uprawnionych do świadczeń na woj. centralne przypada 40 proc., na wschodnie 5,1 proc., na zachodnie 33,3 proc. i na południowe — 21,6 proc. Wśród obowiązkowo ubezpieczonych kobiety stanowią 32,8 proc., t. j. prawie trzecią część.

Sprawozdań z dochodów i wydatków za ostatnie lato jeszcze nie ogłoszono, ostatnio opublikowane dotyczą r. 1930, a więc pierwszego roku kryzysowego. Z konieczności zatem należy poprzestać na posiadanych niekompletnych materiałach, który wszakże pozwala zorientować się w ogólnej działalności Kas. Rozchody (jak i dochody) w roku 1930 wynosiły 312,309 tys. zł., a więc o 2 proc. mniej, aniżeli w roku poprzednim. Kryzys zatem już wtedy dawał się odczuć. Koszty świadczeń na rzecz ubezpieczonych z roku na rok wzrastają, stanowiąc 72,7 proc. ogólnych wydatków w r. 1928, 74,7 proc. w r. 1929 i 76,3 proc. w r. 1930. Koszty administracyjne zdradzają dużą sztywność, wynosząc w powyższych latach 8,6 proc., 8,5 proc. i 8,8 proc. Czarną stroną budżetu Kas Chorych są stale powtarzające się niedobory, wynoszące w liczbach zaokrąglonych 4.172 tys. (w r. 1928), 12.441 tys. (w r. 1929) i 11,169 tys. zł. (w roku 1930). Wolno przypuszczać, że niedobory te w latach następnych będą prawdopodobnie znacznie wyższe. Koszty świadczeń na jednego uprawnionego do nich mają tendencję wzrastającą sięgając 44,6 zł. w r. 1928, 48,5 zł. w roku 1929 i 48,9 zł. w 1930. W latach ostrego kryzysu proces ten będzie się odbywał prawdopodobnie w kierunku odwrotnym.

Koszty świadczeń na rzecz ubezpieczonych nie znajdują się na jednakowym poziomie w różnych dzielnicach. Tak np. w woj. centralnych, gdzie liczba uprawnionych do świadczeń wynosi 40,0 proc. ogólnej ich liczby, wydatki wynoszą 52,2 proc. w wschodnich — 5 proc. (ilość uprawnionych — 5,1 proc.), w zachodnich — 22,6 proc. (33,3 proc.) i w południowych 19,8 proc. (21,6 proc.). Już z samej rozbieżności tych osłodek widać, że koszt świadczeń jest nader rozmały, wynosi bowiem na jednego uprawnionego do świadczeń na terenie woj. centralnych 60,6 zł., wschodnich — 41,6 zł., zachod-

nich — 39,6 i południowych — 40,2 zł. Różnice, jak widać z powyższego, bardzo duże, sięgające 50 proc. i więcej. Również niejednako są koszty administracyjne w różnych dzielnicach, tak

w woj. centralnych stanowią one 8,4 ogólnych wydatków, we wschodnich — 11,2 proc., w zachodnich — 8,2 proc. i w południowych — 10,0 proc. Koszty te są zatem najniższe w woj. zachodnich, wydatujących też stosunkowo najmniej na jednego ubezpieczonego. Najwyższe zaś, odbiegające znacznie od normy dla całego

państwa, są w woj. wschodnich, co zresztą jest łatwe do przewidzenia, gdyż skutkiem słabego rozwoju przemysłu i handlu w tych województwach Kasy Chorych mają tam mało ubezpieczonych, rozrzucone są na znacznej przestrzeni, administracja zatem w nich musi być stosunkowo najdroższa. Z. K.

Z minionych dni karnawału. Zdjęcie nasze przedstawia grupę uczestników balu Podchorążych 27 p. p., jaki odbył się w sali Straży Ogniowej w Częstochowie dn. 25 lutego r. b.

Zamach rządu Rzeszy na samodzielną krajów niemieckich.

Koniec wolności miast hanzeatyckich. — Szturmówki hulają.

Berlin. — Oświadczenie min. Goeringa, złożone w noc powyborczą, a zapowiadające ostrą ofensywę rządu Rzeszy przeciwko krajom związkowym, stają się rzeczywistością.

W oparciu o dekret o ochronie narodu i państwa niemieckiego, objął w dniu wczorajszym minister spraw wewnętrznych Rzeszy Frick prerogatywy rządowe w wolnym mieście Bremie.

Również w Lubecie przejął tamtejszy przywódca hitlerowców władzę policyjną na wyraźne zarządzenie Fricka.

Niezwykłe dramatycznie odbyło się analogiczne objęcie władzy przez rząd centralny w Hesji. O północy gmach rządowy w Darmstadtzie został obsadzony przez szturmówki nacjonalistyczne. Przed wejściem ustanowiono straż specjalną, przy czym szturmowcy hitlerowscy uzbrojeni byli w karabiny i granaty ręczne.

Mieszkanie prywatne prezydenta rządu

faktycznemu stanowi rzeszy. I tak w Bremie już w dniu wczorajszym tamtejszy senat zgłosił swą dymisję. Motywacją więc min. Fricka, iż pozostanie senatorów na urzędzie może wywołać wzburzenie wśród ludności w Bremie, trudno da się pogodzić z faktycznym stanem sprawy. Podobnie i w Lubecie rząd tamtejszy postanowił zgłosić dymisję. Mimo to w Bremie i Lubecie, podobnie jak i w Hesji i Badenji, szturmówki hitlerowskie objęły władzę policyjną. Postępowanie ministra spraw wewnętrznych Fricka opiera się na art. 2 dekretu o zwalczaniu niebezpieczeństwa komunizmu, jakkolwiek w żadnym z tych krajów rządy tamtejsze nie posiadały w swym składzie komunistów.

Zauważać wreszcie należy, iż zastępca komisarza Rzeszy dla Hesji mianowany został znany poseł hitlerowski dr. Best, który jest twórcą osławionych dokumentów boxheimskich, ociekających krwią, a zawierających instrukcję, co czynić mają hitlerowcy natychmiast po objęciu władzy. W tych dokumentach niemal o drугim zdanie brzmi „zostanie rozstrzelany”. Należy obecnie z zainteresowaniem oczekiwać, czy dr. Best, doczekawszy się realizacji swych marzeń o objęciu władzy, zechce wprowadzić w życie swe krwawe dokumenty.

Berlin. — Zamachy stanu, dokonane od góry przez rząd Rzeszy w krajach związkowych Hesji, Bremie, Lubecie i Badenji, wywołały w kołach politycznych Berlina olbrzymie wrażenie.

Zauważać należy, iż motywacją rządu Rzeszy tych krajów, a mianowicie twierdzenie, że rządy krajowe nie wypełniały ciężących nań obowiązków, nie odpowia-

du związkowego, demokraty dra Adelinga, zostało również obsadzone przez szturmowców, przy czym prezydentowi rządu uniemożliwiono komunikowanie się z osobami trzecimi osobiście jak i telefonicznie.

Tej samej nocy obsadzony został również gmach związków zawodowych, co pozostaje w sprzeczności z ostatnim okólnikiem min. Goeringa, zalecającym tolerowanie związków zawodowych. Oczywiście, że okólnik min. Goeringa odnosi się tylko do Prus i nie ma zastosowania do krajów związkowych.

Wobec tej energicznej postawy rządu Rzeszy panuje w Bawarii niezwykle konsternacja. Bawarska partja ludowa, która w ostatnich wyborach do Reichstagu zdobyła zaledwie połowę tych głosów, które padły na hitlerowców, zmierza w razie do stworzenia koalicji rządowej z hitlerowcami, chcąc w ten sposób uchronić Bawarię od bezpośredniej inwazji Prus.

Waszyngton. — Sekretarz skarbu Woodin postanowił ostatecznie wypuszczenie waluty pomocniczej, która będzie miała wartość obiegową w całym kraju.

Waszyngton. — Z dniem 10 b. m. we wszystkich stanach wprowadzona będzie waluta pomocnicza Clearing House. Skaarb państwa wydał zarządzenie to z zastrzeżeniem, iż każdej chwili może być odwołane, skoro tylko opracowany zostanie jednolity plan uzdrowienia finansów.

Nowy Jork. — Parlament stanu Nowy Jork udzielił gubernatorowi Lehmanowi dyktatorskich pełnomocnictw na czas trwania kryzysu. Stan Nowy Jork będzie prawdopodobnie posługiwał się państwo-

wą walutą pomocniczą, bowiem nowojorski Clearing House napotyka u innych banków na trudności związane z pokryciem.

Waszyngton. — W krytycznym tygodniu przed pierwszym marca wycofano z 450 banków 962 milionów dolarów wkładów. Z tego na N. Jork przypada 444 milionów, na Chicago 123.

Nowy Jork. — Według półoficjalnych danych zapas złota w dniu 4 marca wynosi w przybliżeniu 4,240,000,000 dolarów.

„Wolne złoto” w posiadaniu Federal Reserve Banku powyżej legalnego minimalnego pokrycia banknotów sięgało pół milarda dolarów. Saldo wierzycieli za-

Ofiara zamachu Zangary. Burmistrz m. Chicago Czernak postrzelony w czasie zamachu na prezydenta Stanów Zjednoczonych Roosevelta, dokonanego przez Zangara, zmarł onegdaj wieczorem. Wobec tego sprawa zamachu Zangara odpowiadać będzie przed sądem za zabójstwo z premedytacją, co grozi mu kara śmierci. Na zdjęciu gaszem podajemy podobiznę burmistrza Czernaka.

